

उदयपुरगढी गाउँपालिकाको नियमित गाउँ सभाको पन्ध्रौँ अधिवेशनमा उपस्थित हुनु भएका गाउँपालिकाका

उपाध्यक्ष ज्यु

वडा अध्यक्ष ज्युहरु

गाउँकार्यपालिका सदस्य ज्युहरु

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

पत्रकार मित्र,

महिला तथा सज्जन बृन्द लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरु,

र सुरक्षा कर्मीज्यूहरु ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको दोश्रो कार्यकालमा गाउँपालिका अध्यक्षको हैसियतले सम्मानित उदयपुरगढी गाउँसभाको बैठकलाई सम्बोधन गर्न पाउदा म गौरवान्वित छु । यस अवसरमा म नेपालमा नागरीक सर्वोच्चता र लोकतन्त्रको स्थापना तथा ईतिहासको विभिन्न कालखण्डमा भएका राजनैतिक आन्दोलन, क्रान्ति, जनयुद्ध तथा मधेश आन्दोलन लगायतका बलिदानीपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जिवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञान शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

आदरणीय सभासद ज्यूहरु

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत ब्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, पन्ध्रौँ आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँ पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ ।

दीगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, उदयपुरगढी गाउँपालिकाको आवधिक योजना २०८०\८१-०८४\८५, मध्यमकालीन खर्च योजना-२०८०, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानुनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ ।

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास, सार्वजनिक सेवा र सुशासनको कार्यमा गाउँपालिका भित्रका राजनैतिक दलहरू, आम उपभोक्ताहरू, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी व्यवसायीहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी सामाजिक संघसंस्थाहरू तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरूले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराउनु पर्छ। आम नागरिकहरूले आवश्यक साथ सहयोग, सुझाव दिनु र सरकारी निकायहरूले लिनु पर्छ। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गर्ने प्रयत्न गरिएको छ।

नेपालको संविधान, २०७२ मा व्यवस्था भएको राज्यको पुर्नसंरचना अन्तरगत संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तिन तहका सरकारको व्यवस्था भए वमोजिमको २०७३ सालमा यो उदयपुरगढी गाउँपालिका नेपालको भित्री मधेश अन्तर्गत उदयपुर जिल्लाको पश्चिम भेगमा अवस्थित गाउँपालिका हो। साविकको तावाश्री, वरे, डुम्रे, पन्चावती र भलायडाँडा गा.बि.स. मिलाएर बनेको यो गाउँपालिकामा जम्मा ८ वटा वडाहरू रहेका छन्। यसको क्षेत्रफल २६९.५१ वर्ग कि.मी. रहेको छ भने २०७८ सालको जनगणना अनुसार ६६५० घरधुरी, ६८१० परिवार संख्या र २८,९२९ जनसंख्या रहेको छ। मगर, तामाङ्ग, राई, क्षेत्री, ब्राह्मण, गुरुङ्ग, कामी, दमाई, सार्की लगायत विभिन्न जातजातिहरूको सम्मिश्रित संस्कार संस्कृती अंगालेर बसेको गाउँपालिका हो उदयपुरगढी। जातिय विविधतामा एकता हुनु यस ठाउँको सम्पति हो। विभिन्न पर्यटकिय स्थलहरू, नदिनाला र जगलहरू हाम्रा प्राकृतिक सम्पदाहरू हुन्। कृषि, पशुपालन यस क्षेत्रको प्रमुख आर्थिक श्रोत हो। यो भूगोल भित्र थुप्रै चुनौतिहरू र संभावनाहरू उत्तिकै रहेको हुँदा यिनै भूगोलको विचबाट जनताले स्थानीय सरकारको रूपमा जनप्रतिनिधीलाई एकातिर अधिकार र अर्को तर्फ कर्तव्यको सन्तुलित पखेटा दिएर यस गाउँपालिकाको समृद्ध उडाउनको लागि जनादेश दिएको छ यसै सन्दर्भमा आज हामी यस गाउँपालिकाको समृद्ध उडानको लागि जनादेश सहित कार्यक्रम लिएर आएका छौं। यसै सन्दर्भमा आज हामी यस उदयपुरगढी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/०८१ को अनुमानित आय,

व्याय निती तथा कार्यक्रम पेश गर्ने गरिमामय गाउँसभा समारोहमा उपस्थित हुनपाएकोमा सामूहिक खुशी व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

आदर्णिय सभासद मित्रहरु,

विक्रम सम्वत् २०७९ साल बैशाखमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई कार्यकाल सम्हालेको पनि एक आर्थिक वर्ष पुगेको छ । आर्थिक मन्दी लगायतको चुनौतीहरुलाई सामना गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशिल तुल्याउदै पुनरुत्थान गर्न सकिन्छ भन्ने दृढ विश्वासका साथ म आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को आय व्ययको विवरण सार्वजनिक गर्न उपस्थित भएको छु । उदयपुरगढी बासीको परिवर्तित चाहाना एवम् बिकास र समृद्धिको सपनालाई सार्थक बनाउने सम्भावनाको ढोका खुलेको छ । सामाजिक न्याय सहितको बहुआयामिक सामाजिक न्याय सहितको बहुआयामिक एवम् तीव्र बिकासद्वारा समृद्ध नेपाल सुखि नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा पुरा गर्न सकिने आधार तयार भएको छ । जनताका विकसित सपना जागृत भएका छन् र बिकास एवम् समृद्धिका नयाँ नयाँ मानक स्थापीत गर्दै अघि बढन सम्भव भएको छ ।

वर्तमान स्थानीय सरकारको नेतृत्वमा बिकास निर्माण र सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा उल्लेखनीय सफलता हासील गरेका छौ । गाउँपालिकाका करिब ९० प्रतिशत जनता विद्युत सेवाबाट लाभान्वीत भई उज्यालो उदयपुरगढी अभियान अन्तर्गत विद्युत सेवा विस्तारको अन्तिम चरणमा पुगेको छ । सडक पूर्वाधार निर्माण , आर्थिक बिकासका क्षेत्रहरुको पुर्नउत्थानमा प्राप्त नतिजा उल्लेखनीय छन् । सही , नीति, सक्षम नेतृत्व , आत्मविश्वास र समपर्णका साथ अघि बढदा बिकासको अभियानलाई तीव्रता दिन सकिन्छ भन्ने सकारात्मक सन्देश सम्प्रेषण गर्न हामी सफल भएका छौ ।

आगामी बर्षको वजेट तयार गर्दा नेपालको संविधान, हाम्रा चुनावी घोषणापत्र, आवधिक योजना, स्थानीय स्तरका माग र आकांक्षा, समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा, दिगो बिकासका लक्ष्यलाई महत्वपुर्ण आधारको रुपमा लिएको छु । सबै प्रकारका सामाजिक, आर्थिक विभेदको अन्त्य गर्दै बिकास, समृद्धी र सामाजिक न्यायको यात्रालाई थप गतिशील बनाउने र समाजबादको आधार निर्माण गर्ने उदेश्यबाट निर्देशित भएको छु । स्थानीय जनप्रतिनिधि, निजी क्षेत्र, बुढीजिवी, पेशाविद, राजनैतिक दल, सरकार तथा

गैरसरकारी निकायहरू र आम नागरीकबाट प्राप्त सुझावलाई समेत यथोचित महत्व दिएको छ ।

आदर्णिय सभासद ज्युहरू

अव म यस गाउँपालिकाको सवल, दुर्वल, अवसर र चुनौतीका विषयहरू उठान गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

सबल पक्षहरू :

- सामुदायीक ग्रामीण विद्युत्तीकरण कार्यक्रम उप्रान्त राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोडी सुचारु रहेको छ ।
- उदयपुरगढीबासीहरू विकास र सुशासनका विषयमा सचेत, जागरुक र चेतनशील रहेका छन् ।
- स्थानीय कृषि उत्पादन, पशुपालन, जडिबुटिहरू, पर्यटनको विकासका लागि पर्याप्त संभावना र वातावरणको उपलब्धता रहेका छन् ।
- स्थानीय जनप्रतिनिधिहरू गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिण बिकास र समृद्धिकालागि अविच्छिन्न रूपमा खटिएका छन् र बिकास निर्माण, सेवा प्रवाह र सुशासनका निम्ति प्रतिवद्ध छन् ।
- स्थानीय श्रोत र साधनहरूको प्रयोग गरि पुर्वाधार, खानेपानी तथा सिँचाई विकासमा विशेष जोड दिईएको छ ।
- आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्दनका लागि पर्यटन पुर्वाधार निर्माण र प्रचार प्रसारका लागि मिडीयाहरूसंग साझेदारी गरिएको छ ।
- विनियोजित बजेटका कार्यहरू तोकिएको समयमा नै सम्पन्न गरिएका छन् ।

कमजोर पक्ष :

- भौगोलिक विकटताको कारणले यातायात, सञ्चार, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता विकासका पुर्वाधारहरूको अपेक्षाकृत विकास गर्न सकिरहिएको छैन ।
- दरबन्दी अनुसार दक्ष कर्मचारीहरूको अभावमा अपेक्षाकृत नतिजा हासिल हुन सकेको छैन ।

- संघीय सरकार, प्रदेश सरकार लगायतबाट प्राप्त हुनुपर्ने सिलिड बमोजिमका अनुदान र बाँडफाड रकमहरू तोकिएको समयमा तोकिएको परिमाणमा नै प्राप्त हुन नसक्नु र तीनै तहका सरकारहरू बीच समन्वयको अभावको अवस्था विद्यमान छ ।
- सम्झौता समय भित्र ठेकेदार कम्पनीहरूले कार्य सम्पन्न नगर्दा नागरिकहरूको दवाब बढ्दो छ ।

विकास तथा समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर तथा चुनौती

विद्यमान अवसरहरू:

आदर्णिय सभासद ज्युहरू,

अब म हाम्रा लागि देहाय बमोजिमका अवसरहरू रहेको व्यहोरा अवगत गराउँन चाहन्छु,

१. संविधानतः अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु गरिएको छ ।
२. आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास कानूनले सुनिश्चित गरेको र अभ्यास गरिदै आइएको छ ।
३. विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति, कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रदत्त छ ।
४. यस गाउँपालिकामा रहेको भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता अमूल्य र अनन्त सम्पत्ति हो । जसको हामीले उपयोग गर्नु सक्नु पर्दछ ।
५. मदन भण्डारी लोकमार्ग, कोल्टे-नरेटार-लिम्चुडबुड-हलेशी सडक र कटारी वाहुनिटार जरुवा ताप्ली सडकले पालिकाको लाईफलाईनको काम गरिरहेका छन् ।
६. कृषि योग्य भुमी सिँचाई र हावापानीको उपलब्धता हुनु तथा सडक निर्माणमा भएको लगानीसंगै गाउँपालिकामा उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुन समस्या छैन ।
७. नीजि आवासीय र संस्थागत घरहरूको निर्माणमा भवनसंहिता पालना हुने क्रम बढ्नु तथा नक्सापास गर्न नागरिकको आकर्षण र चासो बढेको छ ।

विद्यमान चुनौतीहरूः

आदर्णिय सभासद ज्युहरू, हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू रहेको पाईन्छः-

१. रोजगारउन्मुख सीपमूलक कामयावी शिक्षाको प्रदान गर्नु, शिक्षालाई रोजगारी र उत्पादनसंग सक्षात्कार गराउनु हाम्रोसामू चुनौती रहेको छ ।
२. बजारको सूचना कृषकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउँदै बेचौलिया समस्या न्युनिकरण गर्नु, गुणस्तरीय बीउबिजन/मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु, युवा जनशक्तिलाई कृषि ब्यवसाय प्रति आकर्षित गर्दै ब्यावसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु, वाह्य परजिवि, जंगली जनावरहरूबाट कृषि उपजको सुरक्षा गर्नु कृषि क्षेत्रको चुनौती रहेको छ ।
३. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुँजीलाई उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु र स्वादेशमै टिकाउनु पर्ने देखिन्छ ।
४. निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु र त्यसको दीगो उपयोगलाई अक्षुण्ण राख्नु पर्ने आवश्यकता छ । ।
५. सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना ,डिजाइन तथा ड्रइड विना गरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु, वालमैत्री, अपाङ्गमैत्री र लैङ्गिक हिसाबले उपयोगी संरचनाहरूको निर्माण गर्नमा लगानी बढाउनु र नीजिक्षेत्रलाई उक्त कार्यमा प्रोत्साहित गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।
६. भिरालो ठाउँ, बाढी पहिरो तथा डुवान लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका वस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु र त्यस्ता ठाउँको आवासीय घरहरूको सुरक्षा गर्नु, अव्यवस्थित बस्ती बिस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित गर्नेकार्य चुनौतीपूर्ण छ ।
७. बैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना लागू गर्नु, सरकारी तथा ऐलानी जग्गाको लगत राख्नेकार्य चुनौतीपूर्ण छ ।
८. सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र ब्यवस्थित गर्नु ।

९. प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थ (ढुंगा ,गिट्टी , बालुवा) को मापदण्ड अबलम्बन नगरि अत्यधिक दोहन रोक्दै स्थानीय पूर्वाधार निर्माणमा नदीजन्य र खानीजन्य कच्चा पदार्थ आपूर्तीलाई नियमित गर्नु चुनौतीपूर्ण छ ।
१०. विभिन्न कालखण्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पूर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
११. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा, प्रसिति सेवा, मातृसिसु सेवा, आयुर्वेदिक सुविधा विस्तार गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
१२. बितरण गरिएका अनुदानको सदुपयोग र त्यसको दीगो उपयोगको अनुगमन निरिक्षण र त्यसको आधारमा आगामी रणनीति तयार गरी लागू गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

आदर्णिय सभासद ज्युहरू

चालू आ.व. २०७९।८० को नीति तथा कार्यक्रमको क्षेत्रगत विकासको समिक्षा पेश गर्दछु :

आर्थिक क्षेत्र

१. कृषि बिकास क्षेत्र तर्फ:

सहकारी, लघु उद्यम, पर्यटन, कृषि तथा पशु सेवा तर्फ कुल बजेट २ करोड ७६ लाख ५४ हजार विनियोजन भएकोमा सो अन्तर्गतका भए गरिएका सम्पन्न कार्यहरू यस प्रकार छन्:-

चैते धान खेतीको क्षेत्रफल विस्तार भएको छ । कृषक समूहका प्रतिनिधिहरूलाई ३ दिने व्यवसायीक तरकारी खेतीको तालीम सञ्चालन गरिएको छ । यसै गरि वडा नं १ को वन्चरे, वडा नं ५ को कुर्कुनटार र वडा नं. ८ को नेपालटार फाँटमा कृषक पाठशाला सञ्चालन गरिएको छ । वडा न १, ३ र ८ मा उन्नत मकैको विउ ८० प्रतिशत अनुदानमा कृषकहरूलाई वितरण गरिएको छ । मौरीपालनका लागि वडा नं. १,

वडा नं. ५ र वडा नं ६ मा करिव ६५ वटा आधुनिक मौरीघारहरू वितरण गरिएको । यसै गरि सबै वडाहरूमा ८० वटा भकारो सुधारका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको छ । कृषकहरूलाई ८० वटा प्लाष्टिक टनेल वितरण गरिएको छ । नेपालटार बजारमा श्री पञ्चावतीमाई कृषि सहकारीसंगको साझेदारीमा कृषि मेला प्रदर्शनी ३ दिन सञ्चालन गरियो । कृषि यन्त्र उपकरण वितरण कार्यक्रम ७५ प्रतिशत अनुदानमा मिनिटिलर वितरण समुह, फर्महरू मार्फत सञ्चालन गरिएको छ । अदुवा बेसार खेती मार्फत यस गाउँपालिकाको वडा नं. २, ३, ४ र ७ मा कृषक फर्महरूसंगको साझेदारीमा सञ्चालन गरिएको छ । वडा नं २ र ३ मा पहिलो पटक कोदोको थ्रेशर वितरण गरिएको त्यस्तै कर्न सेलर, ब्रस कटर लगायतका सामाग्रीहरू वितरण गरिएको छ । धान खेतीमा ऋप कटीङ्ग गरिएको, विउ विजन सुरक्षीत राख्न हर्मेटिक व्याग वितरण गरिएको छ । तथा मकै वालीमा लागेको फौजी किरा नियन्त्रणको लागि विषादी वितरण गरिएको छ । विभिन्न २५ वटा साना सिँचाईका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छन् ।

२. पशुपन्छि क्षेत्र तर्फ:- सामुहिक वंगुर पालन र वाखापालनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको, ५० प्रतिशत अनुदानमा वोयर वोका आठवटै वडामा वितरण गरिएको, उन्नत वंगुरको विरहरू वडा बडामा वितरण गरिएको छ । चुरीयामाई दुग्ध डेरीलाई मिलक एनालाईजर मेसीन वितरण गरिएको छ । भेडा पालक कृषक तथा फर्मलाई अनुदान प्रदान भएको छ, भने कृषकहरूलाई च्याफ कटर खरिद ढुवानी गरी वितरण सम्पन्न भएको छ । गाउँपालिका स्तर पशुपन्छी पालन तथा ब्यवस्थापन तालिम यस गा.पा.को २,४,६ र ८ मा सम्पन्न गरिएको छ, हिउदे घाँसको विउ वितरण सबै वडाहरूमा वितरण गरिए च्याउँ खेती विस्तार प्रवर्द्धन कार्यक्रम यस गा.पा.को ५ र ६ मा सम्पन्न गरिएको, कृषि यन्त्र औजार उपकरणमा ७५% अनुदान कार्यक्रममा ११ वटा समानीकरण अनुदान तर्फको बजेटवाट वितरण गरिएको र ४ वटा संघिय सरकारवाट प्रदान गरिएको धान उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट ५० प्रतिशत अनुदानमा यान्त्रीकिकरण सामाग्री वितरण गरिएको छ ।

३. लघुउद्यम विकास तर्फ:- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत ४० जनालाई स्तरोन्नतीबाट स्वरोजगार बनाईएको छ । ८५ मध्ये ७२ जनाको हालसम्म उद्यमशीलता विकास तालीम पश्चात सहभागीहरूले छनौट गरेको व्यवसाय सम्बन्धि सिप विकास तालीम संचालन भईसकेको छ । गाउँपालिकामा स्थानीय कच्चा पदार्थ प्रयोग गरि सावुन बनाउने तालीम सञ्चालन गरिएको छ । वडा नं. ५ को तेलतेलेमा मखमलको जुत्ता चप्पल बनाउने, सिलाई कटाई, व्यूटी पार्लर र आरन सम्बन्धी तालीम सञ्चालन भएको त्यस्तै वडा नं. ७ को हाडेवासमा सरफ बनाउने तालीम सञ्चालन भएको त्यस्तै वडा नं. २ र ७ मा ढाका बनाउने तालीम १९ जनामा सञ्चालन गरिएको, चार चक्रे सानो गाडीको ड्राईभिङ्ग तालीम ३ जनामा सञ्चालन गरिएको छ । समग्रमा यस कार्यक्रम तर्फबाट चालू आ.व.मा १३४ जनालाई उद्यमी तथा स्वरोजगार बनाईएको छ ।

४. पर्यटन विकास तर्फ:- पर्यटनका आयोजनाहरूमा पुरानो गढी पुनः निर्माणका काम ठेक्का बमोजिमको कार्य सम्पन्न भएको छ, परेवा झरना, छेलो भञ्ज्याङ्ग पर्यापर्यटन निर्माण गरिएको छन् भने प्रचार प्रसारकालागि विभिन्न मेडियाहरूद्वारा डकुमेन्ट्री निर्माण र प्रसारण गरिएका छन् ।

५. सहकारी विकास तर्फ: यस गाउँपालिकाको सहकारी शाखा मार्फत सहकारी व्यवस्थापन तालिम, सहकारी लेखापालन तालीम सञ्चालन गरिएको भएको छ भने चालु आर्थिक वर्षमा सगरमाथा कृषि सहकारी संस्था लि. उ.गा.पा.१ मिति २०७९।०५।१९ मा, कुर्कुनटा कृषि सहकारी संस्था लि. उ.गा.पा. ५ मिति २०७९।०९।११ मा, शुभ लक्ष्मी कृषि सहकारी संस्था उ.गा.पा. २ मिति २०७९।१२।०६ मा र तावाश्री मासिन्टार कृषि सहकारी संस्था उ.गा.पा. २ मिति २०७९।०५।१९ मा गरी जम्मा चारवटा सहकारी संस्थाहरू दर्ता भएका छन् ।

६.पुर्वाधार क्षेत्र समिक्षा

आ.व. २०७९।८० को गाउँसभाबाट स्विकृत कार्यक्रम तथा संघीय सरकारबाट प्राप्त १५ शैयाको उदयपुरगढी अस्पताल निर्माण कार्य द्रुतगतिमा भइरहेको छ । सभाबाट स्विकृत वडा नं ४, ५ र ७ को वडा कार्यालय निर्माण सम्पन्न भई सोही कार्यालयबाट सेवा प्रवाह हुन थालेको छ । नेपालटार र उदयपुरगढी कभर्डहल डिपिआर स्विकृत भइ ठेक्का लागि बहुबर्षिय क्रमागत कार्यक्रमका रुपमा निर्माण भइरहेका छन् । नेपालटार उदयपुरगढी सडक ग्राभेल गरिएको छ स्तरोन्नती र कालोपत्रेका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग समपुरक साझेदारिका लागि प्रस्ताव गरिएका छन् । तिनतले छाँगगा राग भञ्ज्याङ्ग खानेपानी आयोजना वडा नं ४ मा निर्माण कार्य भइरहेको छ । वडा नं ४ को स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणका क्रममा रहेको छ । वडा नं १ को स्वास्थ्य चौकी तावाश्रीको भवन निर्माणका चरणमा रहेको छ । वडा नं. ३ को कोन्जोसोम गुम्वाको छत ढलान सम्म गरेको छ । वडा नं. ६ को छेलो भज्याङ्गको कार्य सम्पन्न गरि सकिएको छ । सोही वडाको पेम्वा छोईलिग गुम्वामा सिँडी निर्माणको कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । नेपालटार स्वर्गेडाडा लाहान सडक स्तरउन्नती गरिएको छ । चुलाढुंगा डुम्रे सडक स्तरउन्नती गरिएको छ । राष्ट्रिपती शैक्षीक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत आ.वि गैया र आ वि नरेटारमा २ कोठो भवन , आ वि गैडाखोर र आ वि कुर्कुनटारमा ४ कोठे भवन र विभिन्न विद्यालयहरुमा शौचालय निर्माण तथा भवन निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन भई रहेका छन् । वडा नं १, २, ५, ६ र ८ मा सडक ढलान ५० मिटर, नाला निर्माण १३०५ मिटर, कज्वे ७ वटा, स्लाव कल्भर्ट २ वटा निर्माण भएको छ । सडक ग्राभेल तर्फ १ देखी ८ वटै वडामा २२.४ किलोमीटर सम्पन्न भएको छ । नयाँ ट्रयाक तर्फ सबै वडामा गरेर २२.७ किलोमिटर ट्रयाक ओपन गरिएको । खानेपानी तर्फ तामाडाँडा लिफटीङ्ग खानेपानी सम्पन्न भएको छ । पाइप ५०००० मिटर विस्तार तथा धारा २६८ संख्यामा जडान गरिएको साथसाथै पानी कलेक्सन गर्ने टंकी हरेक वडामा निर्माण भएको छ । भवन निर्माण तर्फ आ वि सोलीढुङ्ग २ कोठे ट्रष्ट भवन, मा. वि. नेपालटार २ कोठे हल निर्माण, आ वि गैया २ कोठे ट्रष्ट भवन, अधुरो सामुदायिक भवन गैया सम्पन्न गरिएको छ । पेमा छोईलिङ्ग गुम्वा छत ढलान भएको छ । जनजाती

भवन तथा मठ मन्दिर निर्माण वडा नं २ मा सम्पन्न छ। वडा नं ३ मा कोन्जोङ्गसोम गुम्वा छत ढलान, स्वास्थ्य चौकी शौचालय निर्माण भएको छ । वडा नं ४ मा मावि जल्केनि पहिरो नियन्त्रणमा आर सि सि वाल निर्माण गरिएको छ । वडा नं ५ मा मावि उदयपुरगढी घेरावेरा सम्पन्न गरिएको छ । खेल मैदान तर्फ वडा नं ६, ५, ४ र ३ मा क्रमश भकुण्डेचौरी, ओदाले, नागवेले, मौवासी खेलमैदान, मझुवा वेतीनि खेलमैदान, स्वाठेखोला खेलमैदान, माझगाँउ खेलमैदान, सानोढुप्रे भलिवल खेल मैदान निर्माण भएको छ ।

७. बन, बाताबरण तथा विपद व्यवस्थापन

आ.व. २०७९\८० को गाउँसभाबाट स्विकृत कार्यक्रम बमोजिम वन वातावरण तर्फ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फको क्रेट जाली वडा नं. १ को वाहुनीटार हजार, वडा नं. २ को पुजारीटार र गेर्खे जाने वाटोमा, वडा नं ६ को पेम्वा छोईलिङ्ग गुम्वा सिंढी निर्माणमा, वडा नं ८ मा वसेरी र सित्तलेमा क्रेट जाली उपलब्ध गराईएको छ । सबै वडा र स्वास्थ्य चौकीहरुमा अर्थिङ्ग डिलाईटिङ्ग जडान सम्पन्न गरि सकिएको छ । विपद ब्यवस्थापन राहत कोषबाट नदि कटान नियन्त्रण जनपरिचालन र प्राकृतिक विपद परेका घरपरिवारहरुलाई कोष संचालन समितिको निर्णय बमोजिम क्षतिको मुल्यांकनको आधारमा राहत प्रदान गरिएको । सहारा नेपालको सहयोगमा स्थानीय विपद पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना र विपद उत्थानशील केन्द्र संचालन कार्यविधि बनाई लागु गरिएको । करेन्ट लागेर मृत्यु भएका १ जना, घर आगलागी भएका १५ घर, हात्तीले घर भत्काएको १ घर, हावाहुरीवाट घर उडाएको ४५ घर, हावाहुरीवाट घाईते २ जना, आगलागीवाट घाईते १ जनालाई राहत प्रदान गरिएको । वडा नं. ६ र ७ मा पुल र नदि नियन्त्रणका कार्य सम्पन्न गरिएको छ । आगलागी, हावाहुरी, बाढी पहिरोबाट प्रभावित वडाहरुका प्रभावित ब्यक्तिहरुलाई राहत स्वरुप रकम उपलब्ध गराईएको छ । स्थानीय विपद व्यवस्थापन कार्यविधि बमोजिम हुनेगरी राहत उपलब्ध समेत गराईएको छ । त्यस्तै यसै कार्यक्रम मार्फत विभिन्न स्थानमा गएको पहिरोहरु नियन्त्रणका लागि क्रेट जाली

लगाउने कार्यहरू भएको । वडा नं. ६ को ज्यामिरे खोला आसपास फोहर मैला व्यवस्थानका लागि डम्पिङ्ग साईट निर्माण गरिएको, जरुवा बाह्रविशे पहिरो नियन्त्रणको कार्य सम्पन्न भएको, वडा कार्यालय, प्रहरी चौकी, गाउँपालिकाको कार्यालयमा आगलागी नियन्त्रणका लागि फायर ईस्टीङ्गीसर वितरण गरिएको, कटारी बाहुनीटार वर्रे सडक खण्डको पहिरो नियन्त्रणको कार्य भएको छ । नरेटार चुरुम्फा सडकमा पहिरो नियन्त्रणका लागि जाली लगायतको कार्य सम्पन्न गरिएको । भुतिया खोल्सी तटबन्धको काम सम्पन्न गरिएको, वडा नं. ७ को गैरीटारमा पहिरो नियन्त्रणको कार्य सम्पन्न गरिएको छ । वैकल्पिक उर्जा कार्यक्रम तर्फ वडा नं ४, ५ र ७ मा सोलार सेट ९०० वाटको जडान गरिएको छ । ईन्टरनेटको वैकल्पिक व्यवस्थाका लागि वडा नं १ देखी ४ सम्म वैकल्पिक नेट जडान गरि ईन्टरनेटको कनेक्टीभिटीलाई अबिच्छिन्न बनाईएको छ ।

८. सुशासन तथा संस्थागत बिकास

गाउँपालिकाले १० वटा ऐन, ६ नियमावली, आचार संहिता १ वटा, २८ कार्यविधि, निर्देशिका २ वटा र २ मापदण्डहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ । गाउँपालिकाले संगठन तथा ब्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस गाउँपालिकाले गत आ.व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ६८ अंक प्राप्त गरेको छ । स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन FIDUCIARY RISK ASSESSMENT मा ७६ अंक प्राप्त भएको छ । त्यस्तै राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको मुल्याङ्कन सूचकका आधारमा ७१.९३ अंकका साथ यस गाउँपालिका कोशी प्रदेशकै उत्कृष्टमा पर्न सफल भएको छ । साथै राजश्व सुधार कार्ययोजनाको कार्यान्वयनबाट आन्तरित राजश्व स्रोतको दायरामा वृद्धि भएको छ ।

उदयपुरगढी गाउँपालिकाको जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका तालीम सञ्चालन गरि सम्पन्न गरिएको छ । मेलमिलाप कर्ताहरूको पुनर्ताजकी तालीम सञ्चालन गरि सकिएको छ । टोल विकास संस्थाहरूको क्षमता बढाउने उदेश्यले तालीम सञ्चालन

गरि कार्य सम्पन्न गरिएको । गाउँपालिका परिसरमा सवारी साधन पार्किङ्ग निर्माण हुने चरणमा रहेको छ ।

९. सामाजिक विकास तर्फ :

स्वास्थ्य सेवा तर्फ पालिका स्तरीय स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा गोष्ठी कार्यक्रम सम्पन्न भएको, पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक तथा अर्धवार्षिक समिक्षा गोष्ठी सम्पन्न भएको, स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागी ८ दिने इम्प्लान्ट तालिम कार्यक्रम सम्पन्न भएको, क्षयरोग सम्बन्धि कार्यक्रम सम्पन्न भएको, परिवार कल्याण कार्यक्रम अन्तर्गत परिवार नियोजन, किशोर किशोरी तथा प्रजनन् स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्पन्न भएको, पोषण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवति उत्प्रेरणा सेवा र न्यानो भोला कार्यक्रम संचालन गरिको, ANC to PNC Contin कार्यक्रम सम्पन्न भएको, MNH Onsite coaching कार्यक्रम सम्पन्न भएको, CB-IMNCI समिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न भएको, IMNCI onsite coaching कार्यक्रम सम्पन्न भएको, कोभिड १९ रोग विरुद्ध खोप अभियान तथा बुस्टर खोप कार्यक्रम मार्फत First dose 92.2 %, Full dose 64.1%, first Additional dose 23.1% & 2nd additional dose 3.6% जनतामा खोप पुरा भएको, नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप सुनिश्चितता, दीगोपनाका लागी सुक्ष्म योजना अध्यावधिक २ दिन र सरसफाई प्रवर्धन प्याकेज पुनर्ताजगी तालिम १ दिन गरी ३ दिन एवं पूर्ण खोप गा.पा.सुनिश्चितताको लागी खोप समन्वय समितिहरूको अभिमुखिकरण, स्वास्थ्यकर्मीहरूबाट वडामा घरधुरी सर्वेक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, प्रजनन् रूग्णता स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्पन्न भएको, स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागी DHIS-2 तथा HMIS सम्बन्धि ३ दिने तालिम कार्यक्रम सम्पन्न भएको, स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सम्बन्धि अभिमुखिकरण, फलोअप तथा अनुगमन कार्यक्रम सम्पन्न भएको । नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको अर्धवार्षिक तथा वार्षिक समिक्षा गोष्ठी कार्यक्रम सम्पन्न भएको, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका दिवस कार्यक्रम सम्पन्न भएको । पालिका अन्तर्गतका ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूको सामाजिक लेखा परीक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, सुरक्षित मातृत्व तथा जीवन सुरक्षा सम्बन्धि महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको स्वास्थ्य संस्था स्तरीय १ दिने समिक्षा गोष्ठी कार्यक्रम सम्पन्न भएको, स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि स्वास्थ्य संस्था स्तरीय २ दिने तालिम कार्यक्रम

सम्पन्न भएको, आमा समूह तथा महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, गर्भवति तथा सुत्केरी परिवार संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको, आमा समूह सुदृढीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

१०. महिला, बालबालिका तथा जेष्ठनागरिक तर्फ:- महिला विकास तर्फ महिला सहकारी संस्थाहरूलाई क्षमता विकास तर्फको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ । प्रजनन स्वास्थ्य र लैंगिक हिंसा न्युनीकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ । महिला तथा अपाङ्गहरूलाई विभिन्न नेतृत्व तथा क्षमता विकास तालीम सञ्चालन गरिएको छ । बाल क्लवहरू गठन गरि उनिहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू तथा नियमन गर्ने गरिएको छ ।

११. शिक्षा, युवा तथा खेलकुद बिकास तर्फ:- स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्दै गरिएको छ । आधारभुत विद्यालयहरूमा ICT का सामाग्रीहरू लगायत डिजिटल हाजीरी जडान गरिएको छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयहरूको प्रधानाध्यापकहरूको भ्रमण सञ्चालन गरिएको छ । राष्ट्रिपती रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरि सकिएको छ, उक्त प्रतियोगितामा नमूना मा.बि.भलायडाँडा प्रथम भएको थियो । विभिन्न विद्यालयहरूमा शैक्षिक सामाग्री वितरण तथा कक्षा कोठा निर्माणका कार्यहरू गरिएको छ । स्वास्थ्यका लागि खेलकुद भन्ने नाराका साथ गा पा भित्र कभर्ड हलहरू निर्माण गर्ने कार्य सुरु गरिएको । गाउँपालिका स्तरीय शिक्षा ऐन जारी गरिएको, सोही ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार शिक्षा समिति गठन भएको छ ।

आदरणीय गाउँ सभा सदस्य ज्युहरु,

अब म आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा अबलम्बन गरिने नीति तथा कार्यक्रमको विषयगत विवरण पेश गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास:

- कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धी गरी क्रमशः आत्मनिर्भरता हासिल गरिनेछ । तीनै तहका सरकारबीच समन्वयमा सामुहिक तथा करार खेतीलाई प्रोत्साहन गर्दै उत्पादित वस्तुको वजारीकरण गरिनेछ । एकीकृत राष्ट्रिय अनुदान सम्बन्धी कानून एवं कृषि अनुसन्धान नीति तर्जुमा गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय बीउविजनमा यस गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाईनेछ । रैथाने बाली,विउ विजन,नक्ष र कृषि तथा पशुपन्छी जन्य जैविक विविधता संरक्षणमा समुदायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । रैथाने वालीको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै कृषकहरुको माग वमोजिम हाईब्रिड तथा उन्नत जातको बीउ उपलब्ध गराईनेछ । प्राङ्गारिक तथा जैविक मलको उत्पादन र उपयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- कृषक र लघु उद्यमीहरुले व्यवसायीक कृषि तथा घरेलु उद्योग कार्यका लागि लिएको कर्जा कार्यक्रमलाई सहयोग पुग्ने गरि व्याजमा केही अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- खाद्यान्न भण्डारगृहको क्षमता अभिवृद्धी गरि न्युनतम परिमाणको खाद्यान्न मौज्दात राख्ने व्यवस्था गरिनेछ । कृषि उपजको ढुवानीमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- संघिय र प्रदेशको सहकार्यमा पालीकामा एक शीतगृह, कृषि भण्डारण र वितरण केन्द्र स्थापना गरि किसानको उत्पादनलाई वजारीकरण गरिनेछ । एक वडा एक सामुहिक कृषि उत्पादन, एक वडा एक विशेष उत्पादन नीति मार्फत आत्मनिर्भर स्थानीय अर्थतन्त्रको निर्माण गरिनेछ ।

- उपयोगमा नआएका तथा बाँझो जमिनमा कृषि खेती प्रवर्द्धन गर्न युवा लक्षित सहकारी तथा सामुदायीक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि उत्पादन बृद्धि गर्न भूमिको चक्लावन्दीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- अर्गानीक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । अदुवा वेसार लगायत कृषि वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- भौगोलिक अवस्था र पानीको स्रोतको आधारमा उपयुक्त सिँचाई प्रविधि मार्फत वर्षेभरी सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराईनेछ । सिँचाईका कुलोहरुलाई क्रमागत सम्पन्न गर्दै लगिनेछ । मुल कुलो तथा शाखा कुलोहरुलाई क्रमश सम्पन्न गरिन्छ ।
- कृषक फर्म र समुहहरुसंगको साझेदारीमा सिँचाईमा प्रयोग गर्न वोरीङ्ग वा लिफ्टीङ्गमा लागत साझेदारीमा सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- “सिँचाई कृषकको सहारा बाह्रै महिना खेती हराभरा” अभियानका लागि कृषि तर्फको साना सिँची कार्यक्रम तर्फ कम्तिमा १० वटा सिँचाई आयोजना र साना सिँचाई कार्यक्रम (SIP) मार्फत बाह्रैमास सिँचाई सुविधा पुर्याउने नीति अंगीकार गरिने छ ।
- व्यवसायीक कृषि घरेलु तथा साना उद्योग विकासका लागि आवश्यक प्रोत्साहन गरिने र स्थानीय उत्पादनको उपभोग र प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।
- खेतियोग्य जमिन बाँझो खेत राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्न स्थानीय निकायको संलग्नतामा उपयुक्त संस्थागत संरचना तथा व्यवस्था लागू गर्दै गाउँपालिका क्षेत्रको कृषि भूमिको संरक्षण तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गरिने ।
- पहिचान गरिएका गरिव घरधुरीहरुलाई लक्षित गरेर जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सन्चालन गरिनेछ ।
- उद्यमी उत्पादन र प्रोत्साहन गर्दै गा पा भित्र कुशल उद्यमीको विकास गरीनेछ ।
- कृषि, वन, पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरु सन्चालनमा ल्याईनेछ ।

- खाद्य वस्तुको उत्पादन बढाउने तथा लागत घटाउने कार्यक्रमहरू ल्याईनेछ ।
- कृषिमा युवाहरूलाई आकर्षित गर्न युवा उद्यमीहरूलाई स्थानीय संभावना तथा तुलनात्मक लाभ समेतलाई दृष्टिगत गरी, वस्तुको पकेट क्षेत्र विकासलाई जोड दिई एक वडा एक कृषि उत्पादन कार्यक्रमको अबधारणलाई अगाडी बढाईने छ । यस्ता क्षेत्रमा प्रविधि एवं प्राविधिक सेवा तथा कृषि सडक, ग्रामीण विद्युतीकरण, सिँचाइ, कृषि बजार व्यवस्था जस्ता सुविधाहरू एकीकृत रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
- गरिवीको रेखामुनी रहेका कृषकको आय आर्जन क्षमता अभिवृद्धि मार्फत जीविकोपार्जन सुधार गर्न स्थानीय संभाव्यताको पहिचान गरी कृषकहरूका लागि आयमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कृषिमा आश्रित घरेलु उद्योग स्थापना गर्न व्याज अनुदान तथा सुलभ कर्जा प्रवाहको लागी स्थानियतहमा कार्यरत वित्तिय संस्थाहरूसँग समन्वय गर्नुका साथै सेती केरा खेतीको उत्पादनलाई प्रति घारी उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।
- सहकारीमा आधारित कृषि उद्योग एवं व्यवसायको प्रवर्द्धनमा प्राथमिकता दिईने छ ।
- विपन्न वर्ग, दलित तथा महिला वर्गबाट कृषि उत्पादन गर्न लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ तथा सो वर्गबाट कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना गर्न विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
- अनुदान प्रवाह गरि सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूमा कृषि तथा पशुपन्छी विमालाई अनिवार्य गरिने छ भने आमरूपमा समेत कृषि तथा पशुपन्छी विमालाई प्रवर्द्धन गर्न विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
- सरकारी अनुदान प्राप्त गर्ने अनुदानग्राहिहरूले अनुदानको रकम अपचलन गरेमा अनुदान रकम सरकारी बाँकि सरह असुल उपर गर्नुका साथै कालो सुचीमा राखिनेछ । त्यस्तो कृषक समुह,सहकारी वा व्यक्तीलाई कुनै पनि प्रकारको सरकारी

अनुदान सुविधा प्रदान वा सिफारीस गरिने छैन । यसका लागि नियमित अनुगमन गरि आवश्यक पृष्ठपोषण गर्न अनुगमन संयन्त्र गठन गरिने छ ।

- बैदेशिक रोजगारवाट फर्की पालिकामै कृषि तथा पशुजन्य व्यवसाय गर्ने व्यक्ती, समुह,सहकारी तथा फर्महरुलाई साझेदारीमा उत्पादनमा आधारीत अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
- श्रोत साधनको सिमितता एवं कार्यगत सहकार्यका लागि स्थानियस्तरमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुलाई यस रणनितिले निर्दिष्ट गरेका उपक्षेत्रहरुमा लगानी गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ तर यस्तो प्रकारका सुविधा दोहोरो हुन नदिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- संघिय र प्रदेश सरकारले कायम गरेका लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्ति गर्न समन्वय र सहकार्यको आधारमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने निति अवलम्बन गरिने छ ।
- जलबायू परिवर्तनका असरलाई न्यूनिकरण एवं अनुकूलनका उपायहरु अवलम्बनलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउन जलबायू मैत्री कृषि प्रविधिहरुको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाँउपालिकाको कृषि विकासको लागि तयार भएको रणनिति, आवधीक योजनालाई समेटने गरि कार्यक्रम सन्चालनका लागि योजना तयार गरीनेछ ।
- माटो परिक्षणका आधारमा पकेट क्षेत्र तथा कृषि ब्लक निर्धारण गरि कृषिलाई विविधिकरण र व्यवसायिकरण गर्ने कार्यको शुभारम्भ भएको अवस्थामा यसलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ। खाद्यान्न वाली ,अदुवा वेसार ,सुन्तला, आँप,, लिचि, एभोकाडो, कागती, टमाटर मौसमी तथा वेमौसमी आलु उत्पादनको विशेष क्षेत्र तोकि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- कृषि तथा पसुपन्छि बजारीकरणकालागि कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिने छ।
- व्यवसायिक पशुपालन,मौरीपालन ,मासु उत्पादन, दुग्ध उत्पादन तथा पोल्ट्री जन्य वस्तुको उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरि आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख गराईनेछ।

- कृत्रिम गर्भाधान तथा प्राकृतिक नस्र सुधार लगाएतका कार्यक्रमहरूलाई नियमित गरिनेछ ।
- पशु स्वास्थ्यमा सुधार गर्न पशु चिकित्सा कार्यक्रम, पशु खोप कार्यक्रमलाई संस्थागत गर्दै लगिनेछ ।
- दुध तथा दुग्ध जन्य पदार्थको विक्री वितरणलाई सुव्यवस्थित गर्न सहकारी तथा नीजि क्षेत्रलाई डेरी फार्म संचालन तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रशोधन उपकरण, दुग्ध विश्लेषण यन्त्र तथा चिलिङ्ग भ्याटमा अनुदान उपलब्ध गराईनुका दुग्ध उत्पादन गरि विक्री गर्ने कृषकहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप प्रतिलिटर दुग्धमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्नातक कृषि विज्ञको सेवा प्रदान गरिने छ ।
- पशुपन्छी पालनको व्यवसायीकरणमा जोड दिई आय आर्जन तथा रोजगारीका थप अवसरहरू सिर्जना गरिनेछ ।
- गाँउपालीका भित्रका दुई जना कृषकलाई उत्कृष्ट कृषकको रूपमा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाँउपालीका भित्रका युवा कृषकलाई उत्कृष्ट युवा कृषकको रूपमा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यवसायिक कृषि र खाद्य सुरक्षा सुनिश्चितताका लागि गैरह सरकारी संस्थाहरूसंग सहकार्यमा कार्यक्रमहरू सन्चालन गर्दै त्यस्ता कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीताको उचित अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।
- कृषि उपजको बजारीकरणका लागी उत्पादनोपरान्तका क्रियाकलापहरू सहज तुल्याउन सहकारी—निजि —सरकारी क्षेत्रको साझेदारिमा पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर, क्रेट, प्रशोधन केन्द्र आदी पुर्वाधारहरूको विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- तीन खम्बे अर्थनितिलाई (सरकार,सहकारी र निजी क्षेत्र) अवलम्बन गरि सहकारी मार्फत आर्थिक बृद्धि र विकासमा जोड दिइनेछ । यसका लागि नियमन प्रवर्दन र प्रशिक्षणको माध्यमबाट सहकारी क्षेत्रको विकास गरिनेछ ।

- स्थानीय घरेलु उद्योगको मागमा आधारीत कच्चा पदार्थको उत्पादन गरि लघु उद्यमका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भरि देखा परेका लम्पी स्कीन रोगको निरन्त्रणका लागि प्रदेश र संघीय सरकारसंग साझेदारी गरि कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- आगामी आ व मा गाउँपालिकाको उद्यम विकास नीति औधोगीक नीति तर्जुमा गरिनेछ र उमशिलता विकास रणनीति तयार गरिनेछ ।

२. पुर्वाधार विकास:

- अधुरा र क्रमागत पुर्वाधारजन्य योजनाहरूलाई पुर्णता दिईनेछ । ठूला र बृहद तथा गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाहरू सञ्चालनका लागि संघीय र प्रादेशिक सरकारसंग साझेदारीमा आयोजना संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको केन्द्र र वडा कार्यालय जोड्ने सडकहरूको स्तरोन्नती तथा नियमित रेखदेख गरि १२ महिना नै यातायात संचालन गर्ने गरी मर्मतकार्यका लागि बजेट बिनियोजन गरिने छ ।
- नेपालटार उदयपुरगढी दरवार सडकलाई स्तरोन्नती तथा कालोपत्रेको लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समपुरक साझेदारीमा बजेट बिनियोजन गरिने छ । बहुवर्षिय ठेक्का आह्वान गरी उक्त आयोजना आगामी ३ वर्षमा सम्पन्न गर्ने नीति लिईनेछ ।
- आ व २०८०।८१ देखि वन्ने कुनै पनि प्रकारको पुर्वाधार संरचना वाल मैत्री, अपाङ्ग मैत्री तथा विपद उत्थानशिल बनाउदै लगिनेछ ।
- अगामी ४ बर्ष भित्रमा परेवा झरना पर्यटकीय पार्क डिपीआर अनुरूप निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- हरेक पुर्वाधार जन्य योजनाहरूबाट योजना सम्पन्न पश्चात २ प्रतिशतको दरले मर्मत संभार कोष र २ प्रतिशतका दरले कन्टिजेन्सी कट्टा गरिनेछ ।

- मर्मत संभार कोष वा विनियोजित वजेटमा मर्मत संभार गर्ने भनि विनियोजित रु ५ लाख भन्दा माथीको रकममा ५० प्रतिशत अनिवार्य संरचना र ५० प्रतिशत सरसफाई जन्य कार्य गर्न सकिनेछ ।
- सुचिकृत वेरोजगारहरुलाई गाउँपालिका र वडावाट सञ्चालीत हुने योजनाहरुमा प्राथमीकता दिई काम लगाईनेछ ।
- मर्मत संभार कोषवाट संचालन गरिने आयोजनामा अधिकतम लाभग्राही साझेदारी हुने आयोजनालाई पहिलो प्राथमीकता दिईनेछ ।
- स्थानिय भवन संहिता स्विकृत गरि घरनक्सा अनिवार्य लागु गरिनेछ र पुराना घर संरचनालाई सुचिकृत गरिनेछ । यसरी सुचिकृत या नक्सा पास भएका घरहरुलाई पालिका वडा वा अन्य निकायवाट दिलाईने सुविधामा प्राथमिकता दिईनेछ ।
- पालिकाको केन्द्रवाट बडा र अन्तरपालिका जोडने सडक बाटोहरुलाई १२ महिना नै चल्ने गरि स्तरउन्नती गरिनेछ ।
- पालिकाको सडकको वास्तविक अवस्था पहिचान र विकासका लागि सडकको गुरुयोजना तयार गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष भित्र सडक सञ्जाल तर्फ कम्तीमा ५ कि मी सडक कालोपत्रे/ढलान, कम्तीमा ५ कि मी व्यवस्थित नाली सहितको ग्राभेल, १५ कि मी सामान्य ग्राभेल निर्माण गरिनेछ भने नयाँ सडक ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई निरुत्साहीत गर्दै लगिनेछ ।
- वडा नं २ मा “एक घर एक धारा युक्त बडा घोषणा” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सन् २०२८ भित्र गाउँपालिकालाई नै स्वच्छ खानेपानीसहितको एक घर एक धारायुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिने छ ।
- खानेपानी पुगेको ठाँउमा मिटर जडान तथा नियमन गरिनेछ र consumer pay प्रणालि लागूगर्ने नीति अख्तियार गरिने छ ।

- केन्द्रीय, साना तथा लघु विद्युत एवं वैकल्पिक उर्जाका मध्यमबाट आ व २०८०।८१ भित्र सबै घरधुरीमा विद्युत सेवा पुर्याईनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ, तावाश्री स्वास्थ्य चौकीलाई सम्पन्न गरि सेवा प्रवाह थालनी गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी वरि र आधारभुत स्वास्थ्य इकाई नेपालटार भवन निर्माणका लागि आवश्यक कार्य थालनी गरिनेछ ।
- नेपालटार कभर्ड हल र गढी कभर्डहललाई सम्पन्न गरी उदघाटन गरीनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका कार्यालय र विद्यालयहरुको भौतिक संरचना निर्माण तथा व्यवस्थापनलाई क्रमश पुरा गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिकाका वडाहरुमा खेलमैदान निर्माण कार्यलाई क्रमागत योजनाको रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- आगामी बर्ष थप ७० हेक्टर खेतीयोग्य जमीनमा सिचाईको सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- भौतिक पुर्वाधार निर्माण कार्यलाई प्रत्यक्ष रोजगारमुलक बनाईनेछ ।
- गाँउपालीकाबाट गरिने निर्माण कार्यहरुलाई प्रतिस्पर्धा मार्फत कार्य अगाडी वढाईनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत गरीने निर्माणका कार्यहरुमा हेभि मेसीनको प्रयोगलाई निरुत्साहीत गरी श्रम मुलक कार्यको नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
- यस गाँउपालीकाको क्षेत्र भित्र निर्माण हुने भवनको घर जग्गा नापी नक्सा बाटो अभिलेखिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नगर विकास कोषको कार्य क्षेत्र विष्तृतिकरण एवम् पुजिँ पुनःसंरचना सम्बन्धी रणनीतिक पत्र स्विकृत गरि गाउँपालिकालाई समेत कोषले समेटेको सन्दर्भमा उक्त कोषसमेतको परिचालनबाट यस गाउँपालिकाका पुर्वाधारजन्य आयोजनाहरु सञ्चालन गर्ने नीति अख्तियार गरिनेछ ।

- संघिय र प्रदेश सांसद विकास कोषबाट सञ्चालन हुने योजना गाउँपालिकाको प्राथमिकता र छनौटको योजनालाई सिफारिस गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- चालू आर्थिक वर्षमा कम्तिमा ५ वटा झोलुङ्गेपुल निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
- नेपालटारको पौवाखोलामा मोटेरेवल पक्की पुलको लागि प्रदेश सरकारसंग आवश्यक बजेट प्रवन्धकालागि व्यवस्था मिलाईने छ ।

३. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:

- “पर्दा आहत तत्काल राहत” सेवाकालागि विपद व्यवस्थापन कोषलाई प्रयास वजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- नदि नियन्त्रण, सडक सुरक्षा समेतका लागि क्रेट जाली खरिद गरि वितरण गरिनेछ । साना तिना नदी नियन्त्रण र जग्गा नियन्त्रण तथा नदी उकासलागि वडाको बजेटबाट वढी सम्बोधन गराउन प्रोत्साहन गरिने छ ।
- वडा नं. ७ को बलान खोला नदि नियन्त्रण र बस्ती सुरक्षाका लागि नदी बगर उत्खनन र व्यवस्थापनका लागि जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको सहयोग लिईनेछ ।
- वैकल्पीक उर्जा कार्यक्रमका लागि संघिय शसर्त कार्यक्रमसंग साझेदारी गरिनेछ र आवश्यक स्थानहरूमा सोलार वत्ति र सडक पोल, लाईट जडान गरिने छ ।
- वन वातावरण जोगाउन बृक्षारोपण, क्रेट जाली वितरण र फोहोर मैला व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेको एम्बुलेन्स मर्मत तथा व्यवस्थापन गरिनेछ, रौतामाई गाउँपालिकासंगको साझेदारी दमकल सुविधालाई निरन्तरता दिईनेछ । सोका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम उत्थानशिल आयोजना संचालन गरिनेछ ।

- पहिरो संरक्षण, नदी कटान रोक्ने, सडक पाखा संरक्षण तथा सडक नाली व्यवस्थापन गरिदै लगिनेछ ।
- जोखिम संवेदनशील क्षेत्र पहिचान, जोखिम न्युनीकरण सचेतना कार्यक्रम तथा स्वयम् सेवक परिचालनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामुदायीक वनमा पर्यापर्यटन तथा प्राकृतिक वगैचा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- विपद, वातावरण सम्बन्धी विभिन्न दिवसहरु मनाउने कार्यक्रमहरु गरिनेछ ।
- सिसाजन्य तथा प्लाष्टिकजन्य फोहरमैला जथाभावी विसर्जन कार्यलाई निषेध गरिनेछ ।
- सामुदायीक वनसंगको साझेदारीमा वन क्षेत्रको खुल्ला रहेका जग्गाहरुमा कृषि बन निर्माण गरिनेछ ।
- POLUTER PAY SYSTEM लागु गरिने छ। सोकालागि घरायसी तथा औद्योगिक क्षेत्रबाट उत्सर्जित फोहरमैला व्यवस्थापनकालागि फोहर संकलनकै बखतमा मासिक प्रदुषण शुल्क संकलन गरिने छ।

४. संस्थागत विकास तथा सुशासन तर्फ

- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि ठेक्का आह्वान गरिएको छ। आगमी ३ वर्ष भित्र गाउँपालिकाको आफ्नै सुविधासम्पन्न भवनबाट एकद्वारबाट सेवा प्रदान गरिने छ ।
- कर्मचारीहरुको नियमितताकालागि विद्युतीय हाजिरलाई आगमी श्रावण देखि अनिवार्य गरिने छ । सोको आधारमा मात्र तलब सुविधाको प्रवन्ध गरिने छ।
- चालू प्रकृतिका खर्च गर्ने अख्तियारी वडाहरुलाई नै प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिने छ।
- करदाताहरुलाई करदाता शिक्षा सम्बन्धि गोष्ठी सञ्चालन गरिनेछ । दीगो राजश्वको माध्यम आन्तरिक राजश्वलाई बनाउने नीति अंगीकार गरिने छ ।

- प्रदेश लोकसेवा आयोगसमेतको परामर्शमा योग्यता पुगेका कर्मचारीहरूलाई स्तरवृद्धि गर्नुका अतिरिक्त रिक्त पदहरूमा प्रतिशत निर्धारण र विज्ञापनका लागि सिफारिश गरिनेछ ।
- रिक्त स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्यकर्मीहरूको आपूर्तिकालागि करार सेवामा लिईनेछ ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी शाखा प्रमुखहरूलाई कार्यालय व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह, सिफारिस तथा प्रमाणिकरण सम्बन्धि अभिमुखीकरण प्रदान गरिनेछ ।
- बाँकी स्थानहरूमा टोल विकास संस्था गठन गरिने र त्यसै मार्फत योजनाहरू संचालन गरिनेछ ।
- वडा तथा टोल विकास परिचालन सहायता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । हालका सामाजिक परिचालक पदमा कार्यगरिरहेका कर्मचारीहरूलाई उक्त कार्यक्रममा समायोजन गरिने छ त्यसका लागि आवश्यक कार्यविधी तर्जुमा गरिनेछ ।
- वडा र समुदाय स्तरमा कानूनी साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- कार्यालयलाई आवश्यक पर्दा सम्झौताका आधारमा मात्र मिडीया कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भरि खटीएका कर्मचारीहरूलाई कार्य सम्पादनको आधारमा थप उत्साह ल्याउन कर्मचारी पुरस्कारको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई आधुनिक र नियमित गर्न नयाँ रक्त सञ्चारका लागि उमेर हद ५३ वा सेवा अवधी २० वर्ष पारगरेका कर्मचारीहरूलाई कार्यविधी तर्जुमा भए अनुसार गोल्डेन हेन्डसेक कार्यक्रम लागू गरिनेछ । उक्त कार्यक्रम मार्फत स्वेच्छिक अवकासका लागि प्रोत्साहित गरिने छ ।
- मानवअधिकार मैत्री गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रमका लागि पुर्वाधार कार्यक्रमको थालनी गरिनेछ ।

५. रोजगार सेवा केन्द्र तर्फ

- आ.व. २०८०/०८१ देखि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाउन सामुदायिक आयोजनामा पालिकाको लागत साझेदारी कायम गरिनेछ । वडा तहमा समेत लागत साझेदारी कायम गरी रोजगारीको प्रवर्धन र भौतिक पूर्वाधारको समेत विकास गरिनेछ । त्यस्तै पालिका र वडा स्तरीय आयोजनामा समेत रोजगार सेवाकेन्द्र मार्फत श्रमिकको आपुर्ति गरिनेछ । यस्तो साझेदारीमा आवश्यक कार्यविधी बनाएर श्रमिकको ज्याला खर्च प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत र अन्य निर्माण सामग्री तर्फको खर्च पालिका तथा वडा स्तरबाट योगदान हुनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा रोजगारीको प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निर्माण कार्यहरूमा सम्भव भए सम्म श्रममुलक प्रविधिको प्रयोग गरी रोजगारी सिर्जनामा जोड दिइनेछ ।
- बेरोजगार व्यक्तिहरूको तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण गरी रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणलीमा बेरोजगारको सूची अद्यावधिक र व्यवस्थित गरिनेछ । पालिकाभिन्न उपलब्ध रोजगारीका अवसरहरूको पहिचान गरी सोको सूचना प्रवाह गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएकालाई उनीहरूको सीप र क्षमताको स्थानीय स्तरमै प्रयोग गर्न आवश्यक नीति बनाएर समन्वय गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि श्रम स्वीकृत र पुनः श्रम स्वीकृतिको कार्यलाई प्रभावकारी तरिकाले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि आवश्यक पर्ने जानकारी उपलब्ध गराईने छ ।
- बैदेशिक रोजगारीमा रहदा विभिन्न समस्यामा परेका व्यक्तिहरूको समस्या समाधानको लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
- राहादानी बनाउनको लागि अनलाईन फारम भरिने छ ।
- संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगारमूलक कार्यक्रममा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरिनेछ । गरिवी न्यूनीकरण तथा रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्न पहलकदमी चालिनेछ ।

- स्थानीय तहमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालन गरि श्रममूलक योजना मार्फत समुदायको विकास संगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराइने छ ।
- दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक सिपमूलक पहिचान गरि बेरोजगार व्यक्तिलाई तालिम दिई स्वरोजगार बन्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्न सरोकारवाला निकाय र निजि क्षेत्रसँग सहकारी र समन्वयमा जोड दिईनेछ । 'युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई प्राथमिकतामा राखी स्वरोजगारमूलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- रोजगार सेवा केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा थप प्रभावकारी बनाइने छ । पालिका स्तरीय योजनाहरूमा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगारहरूलाई प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- कुनै पनि काम ठुलो या सानो हुदैन भन्ने भावनाको जागृति गराई कामको सम्मान गर्ने परिपाटीको निर्माण गर्दै स्वरोजगार उन्मुख जिवनशैली, उपर्युक्त पारिश्रमिक र सामाजिक संरक्षण सहितको थप व्यवस्थापन गर्ने उदयपुरगढी गाउँपालिकाको नीति हुनेछ ।
- पालिकामा भएका विभिन्न शाखाहरूसँग समन्वय गरी रोजगारमूलक आयोजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- श्रमको सम्मान गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले श्रम तथा रोजगारको समग्र बिषयलाई शोषणमुक्त, सुरक्षित, लाभदायी र व्यवस्थित गर्न श्रम तथा रोजगार शाखा/उप-शाखा मार्फत युवाहरूको रोजगार/बेरोजगारको अवस्थाको तथ्यांक संकलन/प्रसोधन, रोजगार (बैदेशिक रोजगार) लक्षित सुचना तथा परामर्श, सीप तालिम तथा मर्यादित पेशामा सहभगिताका लागि दिगो सेवा प्रदान गर्ने नीति लिईनेछ ।

- स्वदेश तथा वैदेशिक रोजगारीलाई शोषणमुक्त, सुरक्षित, लाभदायी र व्यवस्थित गर्न स्थानीय सरकारले गरे वा लगाएका कार्यक्रमहरूमा लगानी बढाउने नीति लिईने छ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट आर्जन गरेको सीप, अनुभव, पुजी र प्रविधीको आदान प्रदान गरी स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना, बित्तिय साक्षरता मनोसामाजिक परामर्श सेवा, सुचना तथा परामर्श सेवाका कार्यक्रमहरूमा रोजगार बजारमा रहेका युवाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- आगामी ५ वर्षभित्र २ हजार वेरोजगारलाई कम्तीमा १०० दिनको रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।

आदर्णिय सभाषद ज्युहरू अब म सामाजिक बिकास तर्फको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु

६. सामाजिक विकास

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद तर्फ

- शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन नियमित अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।
- गाँउपालिका क्षेत्रका उत्कृष्ट विद्यालय पहिचान गरी प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराईने छ ।
- राष्ट्रपती रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ ।
- स्थानिय पाठ्यक्रम अनुसारको आधारभूत तहमा पाठ्यपुस्तक लेखन , छपाई तथा विद्यालयमा वितरण गरिने छ ।
- एकिकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा सबै विद्यालयका कम्तिमा १ शिक्षकको क्षमता विकास गरिने छ ।
- २ जना खेलशिक्षकलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमको व्यवस्थागरी विद्यार्थीको खेलकुद विकासमा टेवा पुर्याईने छ ।
- गाउँपालिकास्तरीय महिला पुरुष भलिबल प्रतियोगिता सञ्चालन गरी प्रतिभा पहिचान कार्य गरिनेछ भने वडाहरूमार्फत दिवस, चाडबाड लक्षित खेलकुद कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।

- विद्यालयहरूलाई हरेक सुक्रबार कम्तिमा १ वटा अतिरिक्त कृयाकलाप सञ्चालन गर्न निर्देशन दिईनेछ । गाउँपालिका स्तरीय कम्तिमा ३ वटा अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धि प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ । सोकालागि कार्यक्रम खर्चमा रकम बिनियोजन गरिने छ ।
- अंग्रेजी माध्यममा शिक्षण गर्ने विद्यालयलाई प्रोत्साहन प्रदान गरिनेछ ।
- विद्यालय समायोजन, गाभने, खारेजी र शिक्षक दरवन्दी मिलान कार्य गरिनेछ ।

महिला तथा बालबालिका तर्फ

- ❖ महिलाहरू माथि हुने विभिन्न प्रकारका हिंसाहरू अन्त्यमा जोड दिईनेछ ।
- ❖ महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन सिप विकास, स्वावलम्बन र स्वरोजगारीका कार्यक्रम ल्याईनेछ ।
- ❖ बालबालिकाहरू माथि हुने हिंसा साथै बालविवाह न्युनीकरणमा जोड दिईनेछ । बालमैत्री गाउँपालिकाका लागि बाल आधारपत्र तयार गरिनेछ ।
- ❖ महिलाहरूको हरेक क्षेत्रमा सक्रिय सहभागीता, महिलाका हक अधिकार का वारेमा जागरुक बनाउन पहल रहनेछ ।
- ❖ लैंगिक हिंसा निवारणकोषको व्यवस्था र परिचालन गरिने छ ।
- ❖ यस गाउँपालिका सर्पदंश प्रभावित पालिका हो, यसलाई न्युनिकरण गर्न र उपचारकालागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्ने नीति अंगीकार गरिने छ ।
- ❖ मृगौला रोगी, डायलासिस गरिरहेको, क्यान्सर रोगी, मेरुदण्ड पक्षघात भएका विरामीका लागि उपचार खर्च उपलब्ध गराउने नीति लिईने छ ।
- ❖ जातीय छुवाछुत अन्त्य गर्ने कार्यक्रम जस्तै सहभोज, सचेतना, कानुनी प्रशिक्षण गर्ने नीति लिईने छ ।
- ❖ जनजाती, दलित लक्षित लोकसेवा तयारी गराई स्थानीय स्तरमै लोकसेवा तथा निजामती सेवा प्रतिको नागरिकको चासो बृद्धि गर्ने नीति लिईने छ ।

- ❖ प्रदेश सरकार, गाउँपालिका र करुणा फाउण्डेशन नेपालको त्रिपक्षीय साझेदारीमा यसै आ व लाई आधार वर्ष मानी अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन स्थापना CBR कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ क्रमश बालमैत्री वडाहरु घोषणा गर्दै लगिनेछ । यसका लागि गैरसरकारी संस्थाहरुको सहयोग र साझेदारीको अपेक्षा गर्ने नीति लिइने छ ।
- ❖ आगमी आ.व. भित्र कम्तिमा १०० घरधूरीमा फुस्को छानो विस्थापन गरी सुरक्षित नागरिक आवासको सुविधा प्रदान गरिने छ भने कम्तिमा सात घरधूरी जनता आवास कार्यक्रमबाट लाहान्वित हुनेछन् ।

स्वास्थ्य शाखा

- गाउँपालिका स्तरीय निर्माणाधिनको क्रममा रहेका आधारभूत अस्पतालको निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात, स्वास्थ्य संस्थाबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी तावाश्रीको स्वास्थ्य भवनको निर्माण कार्य २०८०।०८१ मा सम्पन्न गरी सो स्वास्थ्य संस्थाबाट नियमित स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी बरेको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको लागि २०८०।०८१ मा DPR को थालनी गरिनेछ ।
- उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. ६ मा रहेका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा नागरिक आरोग्य केन्द्रको लागि जग्गा व्यवस्थापन तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यको थालनी यसै आ.व. मा प्रारम्भ गरिनेछ ।
- बर्थिङ सेन्टर नभएका वडाहरुमा मापदण्ड पुगेका स्वास्थ्य केन्द्रमा बर्थिङ सेन्टर निर्माण गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निःशुल्क वितरण भै रहेका ९८ प्रकारका औषधि आवश्यकता अनुसार परिपूर्ति गरिनेछ ।
- बालवालीका तथा किशोरकिशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- आवश्यकताका आधारमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धि ज्ञान र सिपमा अभिवृद्धि गराईनेछ ।

- जेष्ठ नागरिक ,असाहाय ,अपाड व्यक्तिहरुको लागी निःशुल्क उपचार तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अति विपन्न घर परिवारहरुको लागी स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नियमित खोप कार्यक्रमको निरन्तरता, पूर्णखोप सुनिश्चितता र दगिपोपना कायम गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भरिका स्वस्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत उत्कृष्ट कर्मचारीहरुलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ ।
- गाउँघर क्लिनिक तथा बडा बडामा शिविर मार्फत सामुदायमा गुणस्तरीय र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुमा फोहोर मैला व्यवस्थापनको लागी आवश्यकताको आधारमा सरसफाई तथा स्वास्थ्य सुरक्षा सामाग्रीहरु उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यकताको आधारमा अपूग विद्युत्तीय सामाग्रीहरु उपलब्ध गराइनेछ ।
- कोभिड १९ लगायत संक्रामक रोग नियन्त्रण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत संचालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा स्वास्थ्यको मापदण्ड अनुसारको भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- महामारी तथा सर्ने र नसर्ने रोगहरुको जोखिम र न्युनिकरण तर्फ जनचेतना तथा समाधानको उपाय अवलम्बन गरिनेछ ।
- अति विपन्न परिवारका सदस्यहरुलाई गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्था वाहिर उपचारका लागि जानूपर्ने भए एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- बालबालीका, जेष्ठनागरीक तथा सूत्केरी महिलाको घर घरमा स्वास्थ्य सेवा दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बडा बडामा शिविर घर घरमा स्वास्थ्य कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

अन्त्यमा राजनैतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा सुरक्षाकर्मी, किसान, मजदुर,उद्योगी, व्यवसायी, वैक तथा वित्तीय क्षेत्र, सहकारी, आम जनसमुदाय, संघ

संस्था, नागरीक समाज, सञ्चारकर्मी लगायत सम्पूर्ण उदयपुरगढीका दाजुभाई तथा दिदिवहिनीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । उदयपुरगढीको विकास र समृद्धीको लक्ष्य हासील गर्न निरन्तर सहयोग पुर्याउदै आउनु भएका, विकास साझेदार उदयपुरगढी गाउँपालिका बासीलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा समेत निरन्तर सहयोग प्राप्त भईरहने विश्वास व्यक्त गर्दै विदा हुन्छु ।

। धन्यवाद ।

मान वहादुर केण्ड्राकी मगर
अध्यक्ष

उदयपुरगढी गाँउपालिका, उदयपुर